

Muchachas

KATHERINE PANCOL

Muchachas

ROMAN

*Vertaald door Marc Vingerhoedt
en Anne van der Straaten*

Manteau

Voor Sylvie Genevoix

Oorspronkelijke titel: *Muchachas*

© 2014 by Albin Michel

© 2014 Nederlandse vertaling Uitgeverij Manteau / WPG Uitgevers België nv,
Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen en Marc Vingerhoedt &
Anne van der Straaten

www.manteau.be

info@manteau.be

Vertegenwoordiging in Nederland

Singel 262

1016 AC Amsterdam

Postbus 3879

1001 AR Amsterdam

Vertaling: Marc Vingerhoedt en Anne van der Straaten

Omslagontwerp: Philippe Narcisse

Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Foto achterplat: Sylvie Lancrenon

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 3033 3

D/2014/0034/226

NUR 302

In dit leven naar geluk zoeken, dat is de ware rebelse geest.

IBSEN

‘Wat zijn de mensen toch lelijk!’ zucht Hortense, terwijl ze de verrekijker op het puntje van haar neus scherp stelt. ‘Niet gek dat ik zo veel succes heb...’

Ze zit voor het erkerraam in de woonkamer, gekleed in een anijsgroen vest, rode jeans met rechte pijpen en aan haar voeten geruite ballerina’s, en kijkt naar de voorbijgangers op straat.

‘Het zijn pafferige papzakken, grauwe, groezelige, grienende, grijnzende griezels...’

Gary ligt languit op bed met zijn koptelefoon op en beweegt zijn grote voeten op de maat van de muziek. Een zwarte sok, een rode sok. Een, twee, drie, vier, kwarttrust, vijf, zes, zeven, acht, hele rust, triool, achtste rust, negen, tien.

‘Het zijn snotmosselen, slijmerige kwallen, kwijlende slakken’, gaat Hortense verder. ‘Ze modderen maar wat aan en hebben geen benul van waar ze heen gaan.’

Gary rekt zich uit en geeuwt. Hij strijkt met zijn hand door zijn haar. Zijn citroengele Brooks Brothers overhemd kruipt omhoog uit zijn kalende fluwelen broek. Hij neemt zijn koptelefoon af en zijn blik valt op Hortense, heerlijke heks, vinnig neusje, lange, roodbruine haren die lekker geuren naar de kruidenshampoo van Kiehl’s die zij twee maal per week gebruikt en die hij van haar niet mag lenen – ‘weet je wel wat die kost!’ – en die ze daarom verstoppt onder een washandje in de douchebak of achter de wc-bril. Gary vindt hem altijd. Do of do-kruis? vraagt hij zich af, terwijl hij de wenkbrauwen fronst. Hij slaat de partituur weer open om zich ervan te vergewissen.

‘Allemaal dragen ze bruin, grijs, zwart. Geen rode knopen, geen groene sjaals! Het zijn stoelen, zeg ik, stoelen! Een meute stoelen, die bang wacht op de kont van de baas. Zal ik het je zeggen, Gary? Die mensen zijn in de rouw. Die mensen hebben geen hoop meer. Ze lopen door de straten omdat men hun gezegd heeft vroeg op te staan, de trein of de metro te nemen naar kantoor en braaf te knikken voor de pommadeyup die de baas over hen speelt. Ik vertik het om een stoel te zijn!’

‘Heb jij geen honger?’ vraagt Gary, terwijl hij de partituur weer dichtklapt en mompelt: ‘do-kruis, ja, dat is het, do-kruis, mi, re, fa, si-mol, do.’

‘Ik vertik het om een stoel te zijn, ik wil de Eiffeltoren zijn. Ik wil kleding creëren die lang en slank maakt, die naar de hemel reikt. “Eenvoud is de ultieme verfijning.” Dat wordt mijn slogan.’

‘Dat heeft Leonardo da Vinci lang geleden al bedacht.’

‘Weet je dat zeker?’ vraagt ze verbaasd en ze tikt met haar ballerina tegen de onderkant van de houten ombouw waarop ze zit.

‘Ik heb het je gisteravond zelf in je oor gefluisterd. Weet je dat niet meer?’

‘Kan me niet schelen! Dan pik ik zijn slogan. Het is mijn beurt nu, Gary. Ik wil geen journalist of persvertegenwoordiger zijn, en geen ontwerpstertje van dertien in een dozijn, ik wil uitvinden, creëren... Ik wil mijn eigen merk.’

Ze zwijgt en buigt zich naar het raam, alsof ze op straat een specimen met stijl heeft opgemerkt, maar dan komt ze ontgoocheld weer overeind.

‘Om het in dit vak te maken moet je kierewiet zijn. Een veldfles vol coke over de schouder, een pofbroek, een mof in zebra-bont, fluo beenwarmers... Ik ben niet kierewiet.’

‘Heb jij geen honger?’ vraagt Gary opnieuw, waarbij hij in een nadenkende pose op zijn elleboog steunt.

Het beeld van de thesalon in de Neue Galerie op Fifth Avenue is hem net voor de geest gekomen. Café Sabarsky. Hij houdt van die rustige en behaaglijke plek, de lambrisering, de ronde

marmere tafels en de oude, zwarte Yamaha-piano die werkeloos in een hoek staat. Het ontcijferen van de partituur heeft hem hongerig gemaakt. Hij wil iets eten.

‘Honger?’ antwoordt Hortense verstrooid, alsof men haar gevraagd had of ze geen geelkuifkaketoe uit Oceanië wilde adopteren.

‘Ik sterf van de honger, ik wil slagroomtaart met gekarameliseerde appels. Ik wil naar Café Sabarsky. Het is er knus en gezellig en zoet, vol heerlijke gebakjes, oude mensen met witte haren, popperige snuisterijen, borden met gouden randen en kinderen die braaf blijven zitten zonder te joelen.’

Hortense haalt haar schouders op.

‘Ik heb talent, ik ben briljant, ik heb een diploma van Saint Martins, ik heb mijn sporen verdiend bij Gap en elders. Wat ik nodig heb is geld en een kruiwagen... een rijke man. Ik heb geen rijke man. Ik wil een rijke man.’

Ze kijkt de kamer rond, alsof hij verstoppt zat onder een kast of een bed.

‘Ik weet nog niet of ik appeltaart of Schwarzwälder Kirschtorte neem. Ik twijfel.’

‘Als jij de kroonjuwelen nu eens verkocht...’

‘En warme chocolademelk met slagroom. Veel slagroom.’

‘Ik ga jouw grootmoeder opzoeken.’

‘Grootmoe is heel pinnig.’

‘Ik richt een pistool op haar zilveren slapen.’

‘Een kop smeuiige warme chocolademelk met slagroom en een Schwarzwälder Kirschtorte. Een groot stuk chocoladecake met slagroom en kersen. Pak je jas.’

Hortense doet wat hij zegt. Als Gary honger heeft, hoort hij niets meer. Ze werpt een laatste blik op de paspop op wieltjes waarop ze een ontwerp van een jurk heeft vastgespeld. Drie weken werk. Een subtiel plissé dat uitwaaiert vanaf het middel en op kniehoogte stilaan verdwijnt. Strak bovenlichaam, heupen gecamoufleerd. Soepel en mysterieus. Eenvoud is de ultieme verfijning. Hemels!

‘Wat vind je van mijn laatste model?’

‘Ik twijfel nog.’

Met kloppend hart wacht ze op zijn oordeel. Hij is haar eerste publiek. Bij hem wil ze in de smaak vallen. Op hem scherpt ze haar messen. Ze leren samen, ze groeien samen, zij verbaast hem, hij verbaast haar, nooit krijgen ze er genoeg van. Wanneer ze met een air van bezitterigheid haar hand op zijn rug legt, weert hij haar met een lichte schouderbeweging af en werpt haar een waarschuwende blik toe. Laat dat, Hortense! Laat dat! Laat me ademen. En wanneer hij te dicht komt als ze een idee aan het schetsen is, duwt ze hem grommend weg. Oké, ik heb het al begrepen, zegt hij dan, ik kom straks nog wel eens kijken. Ze zijn niet ongerust, ’s avonds vinden ze elkaar terug in het grote bed waarin hun lichamen gloeien onder hun trage, schier eindeloze strelingen waarmee ze doorgaan tot een van hen beiden om genade smeekt. Gary wint altijd, Hortense is ongeduldig en gulzig. Met niemand anders dan hij zou ik zo kunnen leven. Zijn pianospel geeft souplesse aan mijn modellen, de noten van Schubert, Bach, Mozart geven ritme en kracht aan mijn tekeningen.

Ze wacht tot hij de juiste woorden vindt. Hij kiest zijn woorden altijd met zorg en precisie. Pech is voor hem niet hetzelfde als tegenslag en wederwaardigheden zijn net iets anders dan lotgevallen. Hoezo? Wat bedoel je precies? onderbreekt hij haar wanneer ze te snel haar verhaal afraffelt. Onlangs had ze na haar werk lang nagedacht en een definitie van liefde gevonden die hun paste als een exclusieve handschoen. Liefde, had ze gezegd terwijl hij koffie zette, is wanneer twee mensen die van elkaar houden beslissen om samen te leven, hoewel ze perfect in staat zijn om alleen te leven. Dat is ons verhaal.

Ze had gezocht van geluk, hij had haar vastgegrepen en ze waren op de brede, ingezakte zitbank gerold die de grens vormt tussen hun beider koninkrijken: de muziek en de mode. De haute couture, corrigeert Hortense hem en haalt haar neus op.

‘En als...’ zegt Gary.

‘En als ik de taille nu eens een beetje verhoogde?’

‘En als ik me nu eens liet verleiden door de Zitronenschnitte? Die

is lekker krokant en in een taart tast citroen de tanden niet aan. Ik twijfel nog... Wat neem jij?’

‘Niks’, bijt ze hem verontwaardigd toe. ‘Ik ga kijken hoe jij eet en ondertussen aan mijn plissé denken. Misschien moet ik de taille lichtjes verschuiven... Of juist niet.’

‘Dat zeg je nu, maar elke keer bestel jij bergen taart die je tot de laatste kruimel opslokt. Je schraapt je bord leeg, je praat met je mond vol, je bent gewoon walgelijk, Hortense Cortès.’

‘Dat is omdat ik me vast heb voorgenomen om niet dik te worden. Een kwestie van strategie. Ik ben sterker dan de calorieën. Die terroriseren alle meisjes ter wereld, maar ik kijk op ze neer. En daarom zijn ze kwaad en laten ze me links liggen.’

‘Trek je jas aan, het waait in Central Park. We gaan te voet, dat zal ons goed doen.’

‘Maxime Simoëns had op zijn drieëntwintigste zijn eigen modehuis...’

‘Pak je handschoenen, je sjaal en je muts. En hou op met je jurk en je spelden. Mijn maag heeft gesproken en vrouwen moeten gehoorzamen!’

Vechtend tegen de wind lopen ze door het park. Hortense houdt zich stevig vast aan Gary’s arm. Hij loopt met grote passen, zij trippelt naast hem. Met gefronst voorhoofd zoekt hij naar een akkoord dat maar niet wil komen. Zij versteekt een speld op de paspop met wieltjes. Hij is op zoek naar een akkoord met een zestiende noot, zij is niet meer zeker van haar drapé. Ze gaan helemaal op in hun gedachten en hebben geen oog voor de joggers, de eekhoorns, de grasvelden, de heuvels, de glijbanen, de frisbeespelers, de voetballers en de verkopers van pretzels en worsten. Het is winter en Central Park is bruin en kaal. Het ziet er heel anders uit dan op de ansichtkaarten die de toeristen kopen.

De bomen wiegen, de takken zwiepen, de wind giert en doet hun gezichten rood aanlopen, ze zien niets. Alleen Hortense praat hardop. Alsof ze die vreemde kramp in haar buik

wil bezweren die haar verlamt en bedrukt. Iedere ochtend wordt ze wakker met die kramp in haar buik. Ze heeft er geen naam voor, ze kan hem niet omschrijven. Een knoop die haar in tweeën snijdt en angstig maakt. Stel je voor dat haar leven aan haar voorbijging! Tot nog toe leefde ze in een wervelende kleurenfilm, maar de laatste tijd is de wereld grijs en loopt ze te somberen. Stel je voor dat ze haar kans liet schieten! Ze is bijna oud. Drieëntwintig, dat is het begin van het einde, afstervende cellen, aftakelende neuronen, je leest het in alle wetenschappelijke tijdschriften. De tijd staat niet meer aan haar kant, dat heeft ze goed begrepen. Ze weet niet meer waar ze heen wil. En binnenkort is haar spaargeld op. Ze draait een haarlok om haar vinger, bukt zich dan zonder Gary's arm los te laten en raapt een takje op van de grond, dat ze in haar haren weeft zodat een stijlvol knotje ontstaat. Met bloot voorhoofd en haar hals lang en sierlijk als een vorstin vervolgt ze haar overpeinzingen. Doen alsof er niets aan de hand is. Niet laten merken dat je twijfelt. De knoop in je buik negeren. Actie! Actie verdrijft de angst. Ze heeft altijd van aanpakken geweten.

‘Of anders... verander ik alles. Ik plisseer het bovenstuk en ik versmal de onderkant. Een potloodrok en een corsage met twee schelpen strak om de borst, drie parelknoppjes op een drape-ring die de taille accentueert. Wat vind je daarvan?’

Hij hoort alleen de laatste woorden en ergert zich eraan. Manke eendjes die waggelend zijn gedachten verstoren. Vlekken op een droom. Dissonante noten. Hij haat dissonantie.

‘Je zou me een antwoord kunnen geven!’

‘Alsjeblieft, Hortense, ik ben op zoek naar een noot... één kleine noot die een scharnier moet vormen voor alle andere die volgen. Ik heb het nootje bijna te pakken. Laat me even met rust en als ik het heb zal ik naar je luisteren, dat beloof ik je.’

‘Door de crisis is alles aan het veranderen. De verkoopcijfers dalen drastisch, textielproducten worden steeds zwaarder belast, de merken weten dat en concentreren zich op hun succesnummers, hun vaste waarden, hun imago. Ik moet mijn plaats veroveren voor het te laat is. Anders besta ik niet meer en kan ik de rest van mijn leven zomen naaien.’

Ze pakt zijn arm wat steviger vast om hem naar zich toe te trekken, naar haar probleem, naar de knoop in haar buik die een brok in haar keel aan het worden is.

‘Er is nog wat anders in het leven dan die muziek van jou!’ roept ze uit. ‘Zeg iets tegen me, Gary, zeg iets.’

Ze buigt zich dichterbij hem toe en ruikt de geur van zijn eau de toilette, vermengd met die van de wol van zijn marineblauwe jekker. Hoe lang draagt hij die jekker nu al? Hij weigert een nieuwe te kopen. Ze heeft hem nooit anders gekend. In zijn rechtermouw zie je de afdruk van haar arm. De wol is op die plaats wat vervilt. Dat heeft mijn arm gedaan, dat is mijn merkteken. Ze klampt zich aan hem vast, schudt aan zijn arm, hij maakt zich los, zij pakt zijn arm weer.

‘Ik moet vernieuwend zijn, ik moet creatief zijn. Dat is de enige remedie tegen de crisis. Alleen creativiteit kan de markt weer een boost geven. Maar creëren is een eenzame bezigheid. Ik voel me zo alleen, Gary...’

Hij kijkt niet naar haar. Hij loopt door, op zoek naar die laatste noot. Mi, sol, la, si, do, do-kruis... de droom is vervlogen. De noot is weg. Hij balt zijn vuisten, bijt op zijn tanden. Gooit met een hoofdbeweging de punt van zijn sjaal die voor zijn neus hangt weer naar achteren. Hij trekt aan de mouw van zijn jekker. Zoekt wanhopig verder. Woede gaat in hem tekeer als de wind in de bomen. Hij is razend. Hij was er zo dichtbij. Ik mag me niet opwinden, denkt hij, ik mag me niet opwinden, de eerste noten heb ik nog. Dat akkoord komt er wel in de rustgevende warmte van de theesalon.

Het is zijn toevluchtsoord. Daar heeft hij de eerste beweging van zijn eerste pianoconcerto gecomponeerd. Blazend op de slagroom van zijn *chocolat viennois*. Met de punt van zijn potlood de noten kribbelend die elkaar in zijn hoofd verdrongen. Zijn blocnote en een vetpotloodje heeft hij altijd op zak.

‘Het kan je dus niet verrekken’, dringt Hortense aan. ‘Je luistert niet naar me, je hoort me niet, wat ben ik in jouw ogen eigenlijk? Een meubelstuk? Een schoorsteengarnituur? Een humeurig stuk vreten?’

Ze laat Gary's arm los en zet een stap opzij. Haar hoofd houdt ze pal in de wind en ze voelt weer die kramp die haar maag dichtschroeft. Zwichten zal ze niet. Noch voor de kramp, noch voor Gary's onverschilligheid. Ze zal alleen doorgaan. Een mens is in zijn leven trouwens altijd alleen. Laat ik dat maar in mijn hoofd prenten en het nooit meer vergeten. Alleen, alleen, alleen. Maar wat kan ik alleen doen? Een jongen komt hijgend aangerend achter een bal die in haar richting rolt. Ze geeft een trap tegen de bal de andere kant op. De jongen roept en begint te huilen. Net goed, grijnst ze. Loop hem maar achterna. Het is het eind van de wereld niet. Je hebt twee benen en twee voeten!

De jongen houdt op met huilen en kijkt haar verbaasd aan.

'Waarom huil je?' vraagt hij, terwijl hij de oorkleppen van zijn Canadese pelsjagerssmuts omslaat.

'Ik huil niet. Donder op.'

'Je bent stout! Je bent stout en lelijk ook! Er zit een dode tak in je haar. Dat is lelijk.'

Ze haalt haar schouders op en veegt met haar mouw haar ogen af. Dan draait ze zich om naar Gary om hem de volle laag te geven. Maar die heeft een taxi aangehouden en ze ziet hoe hij erin springt zonder op haar te wachten.

'Gary!' roept ze en ze voelt de tranen weer opwellen. Met haar handschoenen houdt ze ze tegen en opnieuw roept ze: 'Gary!'

Ze rent naar de auto. Hij slaat het portier dicht, draait het raampje omlaag en roept terwijl de taxi weggrijdt: 'Het spijt me, liefje, ik heb kalmte en rust nodig. Ik laat je achter met je plissés. Wandelen is goed voor denkers op de dool.'

Met haar ogen volgt Hortense de rode achterlichten van de zich verwijderende taxi. Hij laat haar achter in het park. Hij durft haar zomaar te dumpen in het park. Wat verbeeldt hij zich wel? Denkt hij misschien dat iedereen aan zijn voeten ligt omdat hij knap en charmant en nonchalant is? Pf... Zijn broek is te kort, zijn schoenen zijn te groot en zijn voeten zijn ook te groot. Zijn haar is te zwart en zijn tanden zijn te wit.

Ze blijft even staan met de armen langs haar lichaam en met een neus die druipt. Dan haalt ze diep adem en zet haar kraag

recht om zich tegen de wind te beschermen. Ze ziet dat de jongen haar nog steeds staat aan te staren en trekt een lelijk gezicht. Traag draait hij zich om en voor hij wegloopt om zijn bal te halen roept hij: ‘Zie je wel dat je lelijk bent! Hij heeft je weggesmeten als een rotte banaan.’

En hij maakt zich snel uit de voeten.

Café Sabarsky is leeg op dit uur van de middag. De mooie rijke dames die niets om handen hebben, lopen na de lunch nog even langs de winkels, de oude mannen doen een siësta, de kinderen zitten op school, en alle anderen worden afgeschrikt door de koude noordoostenwind. Gary gaat aan een ronde, marmeren tafel zitten en legt zijn schrift en zijn vetpotloodje voor zich neer. De kelner, die een zwart vest draagt op een lange witte schort, geeft hem de kaart en maakt aanstalten om weg te gaan zodat Gary rustig kan kiezen.

‘Ik heb geen kaart nodig’, zegt Gary ongeduldig. ‘Ik weet wat ik wil. Een smeuïge warme chocolade met slagroom en een Schwarzwälder Kirschtorte.’

En rust! Rust en stilte die ik kan vullen met noten. God, wat kan Hortense op de zenuwen werken! Valt hij háár misschien lastig als ze zit te zwoegen aan een schets? Kust hij haar in haar nek, al heeft hij daar verschrikkelijk veel zin in? Wanneer haar gebogen nek smeekt om gezoend, ja om gebeten te worden? Nee. Hij zet een stap achteruit en kijkt naar haar. En wacht tot ze zich omdraait, hem opmerkt, weer beseft dat hij bestaat. Weet je nog hoe ik heet? vraagt hij dan glimlachend op de bank. Ik ben je lievelingsminnaar. Hortense staat op. Om haar volle, fijngevormde lippen verschijnt een dromerige glimlach en ze zet haar karamellenogen op. Gary, Gary Ward, dat zegt me iets... Hij heeft zin om haar onstuimig te zoenen maar hij bedwingt zich, haar aandacht is nog bij haar tekening. Hij zal wel wachten tot ze weer neerdaalt op aarde en zich overgeeft. Vooral niet te dichtbij komen. Ze is een wilde kat. ’s Nachts attent en gewillig, overdag onhandelbaar. Waar zat ik toen ik in de taxi

sprong? Ik was mijn noten kwijt en ik was razend. Ze komen wel terug. Gekalmeerd door de witte katoenen tafelkleedjes, de houten lambriseringen, de plankenvloer die kraakt onder je voeten. De geest van de oude dokter Freud waart rond tussen de charlottes, de bergen slagroom, de taarten, de biscuits, de meringues, de gebakjes met wit suikerglazuur, op zoek naar een patiënt om op zijn divan te leggen. Ik ben geen kandidaat, dokter Freud, ik leef in prima verstandhouding met mezelf. Ik vind mezelf oké, ik maak me niet groter of kleiner dan ik ben en ik vergelijk me met niemand. Mijn geluk is simpel: mezelf zijn. Ik heb een vader begraven die bij mijn geboorte niets van me wilde weten, maar die me uit berouw een kasteel in Schotland heeft nagelaten. Wat ik daarmee ga doen weet ik nog niet. Grootmoe heeft een team vaklui gestuurd om de muren en het dak te stutten. Dat een eeuwenoud kasteel zomaar zou instorten vindt ze verschrikkelijk. Mijn vader was een onverschillige man, een einzelgänger. En zwaar aan de drank. Ja, zijn vroege dood heeft hij aan zichzelf te danken. Moet ik me daar schuldig over voelen, Sigmund? Ik denk het niet. Amper één namiddag hebben onze wegen elkaar gekruist. Een beetje weinig om banden te smeden.* Waaraan herkent een kind zijn vader? Een vader die het nooit gekend heeft? Terwijl mijn moeder... Bij haar ben ik opgegroeid. Ik had niemand anders. Zij was mijn baken, mijn kompas. Ze zei voortdurend dat ik een juweeltje was. Dat het niet erg was als ik niet wist hoeveel één plus één was of waar de Salomonseilanden lagen. Maar als ik me tegenover haar onbehoorlijk durfde te gedragen, kreeg ik een trap tegen mijn achterste en vloog ik naar mijn kamer. Zij heeft me geleerd respect te hebben voor vrouwen en mayonaise te kloppen met een vork. Maar op een dag moesten onze wegen scheiden. Het was pijnlijk. Ik had haar betrap in bed met mijn pianolaar; daarom ben ik naar New York gevlucht. Nu hebben we een warme band met elkaar. Nooit oefent ze druk op me uit, ze houdt van me van op een afstand, want ze woont in Londen.

* Zie De eekhoorns huilen op maandag.

U grinnikt? U gelooft het niet? Dat is dan maar zo. Ook goed.

Helemaal achter in de caféruimte bevindt zich een bar van donker hout met espressomachines, dampende melk en kannetjes chocolademelk of koffie. Achter de bar staat een meisje dat Gary herkent van school. Ze zit in hetzelfde jaar als hij en werkt waarschijnlijk als dienstster om haar studie te betalen. Hoe heet ze alweer? Een onmogelijke naam. De naam van een Griekse nimf. Een meisje met een spitsmuizenkop op een lang smal lijf. Mager, bleek, onzeker, dunne, zwarte, achterovergekamde haren, een smalle vlecht, grote uitstaande oren en een vooruit-springende neus boven een spitse snoet met melktanden. Een naam met een antiek luchtje. Athena, Aphrodite, Persephone? Nee, iets anders.

Wat ongemakkelijk stemt in haar gezicht zijn de ogen: grote, uitpuilende zwarte ogen die doen denken aan een roofdier dat op de loer ligt. Ze lijkt een oude juffrouw uit een roman van Jane Austen. Zo'n ongetrouwde dame die thee drinkt op haar kamer terwijl haar neven en nichten zitten te kakelen in de woonkamer. Ze is te jong om een oude vrijster te zijn. Haar weinig bevallige gezicht vertoont bij nader toekijken een vriendelijke onverschilligheid. Alsof het zegt, ik ben er niet, kijk niet naar me, zonder daaronder te lijden. Of ik ben elders bezig, dring maar niet aan. Ja, zo is het, denkt Gary, dit meisje is lelijk en toch zet ze je met stijl aan de deur. Ze moet een lange, bruine jas dragen, dichtgeknoopt tot aan de hals, en rubber laarzen. Nu weet ik weer wie ze is...

Eén keer per week spelen de studenten van de Juilliard School voor hun studiegenoten. Onder de toehoorders zijn dan ook impresario's en mensen uit de muziekbusiness die op zoek zijn naar nieuw talent. Ze vallen op door hun lawaai en hun luide manier van praten. Die avond speelde ze de eerste beweging van het *Concerto voor viool en piano* van Tsjajkovski. De zaal was in de ban. Geen verschuivende stoelen, geen hoestbuien, iedereen volgde ademloos het gezang van de strijkstok, de ogen strak gericht op de Griekse nimf met het muizengezicht. En terwijl de strijkstok zijn vlucht plots onderbrak en de zaal met inge-

houden adem liet zweven op de top van de muzikale frase, in spanning wachtend om te worden meegesleept door de volgende muzikale golf, was Gary's blik op haar blijven rusten. En hij had haar mooi, opvallend en aandoenlijk gevonden. Roze, goudblonde, kobaltblauwe en boterbloemgele spikkels cirkelden als glinsterend vijlsel door een magneet bijeengehouden rond haar gezicht. Een wisselend aureool van licht. Een uitdrukking van intens plezier verlichtte haar gezicht. Haar kin rustte op haar viool. Het lelijke eendje had nu de gracieuze houding van een icoon, bleekrode wangen, trillende neusvleugels, lange zwarte wenkbrauwen, bijna dramatisch, en lichtjes schokkende mondhoeken, als in de greep van een vurig genot. Ze speelde en beroofde haar toehoorders van hun woorden. Ze maakte van hen onmachtige, sprakeloze dwergen, ineengedoken op hun stoelen.

Hij was in de war geweest. Had de aandrang onderdrukt om op te staan en haar vol op de mond te zoenen. Van haar kleuren te proeven. Haar te koesteren en te beschermen. Want wanneer de klanken van de viool zouden uitsterven en het opnieuw stil zou zijn, wist hij, zou zij weer in haar gewone lelijkheid vervallen. Een onthoofd standbeeld. Hij wilde haar laten zweven, in de lucht gehouden door de gratie van haar kortstondige schoonheid. Als een tovenaar de hemelse klanken van de viool laten voortduren.

De Griekse nimf had die avond een daverend succes gehad. Een staande ovatie. Je kunt maar beter met je ogen dicht naar haar luisteren, had een student achter Gary's rug gegrinnikt toen de viool zweeg en zij, trillend en met rode vlekken in haar hals en decolleté, een buiging maakte. Gary had zich omgedraaid en hem een vernietigende blik toegeworpen. Wat een klootzak! Jammer dat er niet meer geduëlleerd wordt tegenwoordig, anders had ik hem meteen uitgedaagd! Een blonde babyface met grote blauwe ogen die op zijn zakken klopte terwijl hij sprak. Reclame voor babypoedermelk. Wat deed die proleet hier? Hij was het niet waard naar haar te mogen luisteren. Calypso! Ze heette Calypso. De geliefde van Odysseus. 'Want een hemelse

nimf hield hem gevangen in haar gewelfde grot, Calypso, die stralende onder de godinnen, die ernaar smachtte dat hij haar man zou zijn.' De dochter van Atlas die Odysseus zeven jaar lang vasthield op haar eiland, hem toen met spijt liet vertrekken en hem hielp zijn vlot te bouwen. Als afscheidscadeau. Ca-deau. Do. Do, do. Mi, sol, la, si, do, do-kruis... Re, fa, la, sol-kruis. Ja, dat is het! Gary pakt zijn potlood en schrijft de noten op de notenbalk. Het potlood schiet over het papier, hij hoort de noten, grijpt ze, ordent ze, wit, zwart, rond, vlaggetje, twee vlaggetjes. Hij voelt zich gelukkig, euforisch, bevrijd. Hij staat niet meer met zijn voeten op de grond. Hij zweeft, met een grote zak noten in zijn armen die hij uitstrooit over zijn notenbalken. Zijn hand gaat niet snel genoeg. De bladen van zijn schrift slaan niet snel genoeg om. Eindelijk heeft hij de melodie die hem door het hoofd spookte te pakken. Ze springt op, vlucht, wordt kwaad, en hij rent haar achterna. Hij haalt haar in, grijpt haar, gooit haar neer. Ze verzet zich, probeert te ontkomen, hij gooit haar met de schouders tegen de grond, neemt haar in een ijzeren greep. Buiten adem laat hij zijn potlood los, uitgeput. Hij heeft zin om op te staan en de ober met het zwarte vest te kussen, die er net aankomt met zijn warme chocolademelk en zijn chocoladetaart met slagroom en een kers erop. In drie happen verslindt hij de taart, hij giet de chocolademelk naar binnen en leunt glimlachend met een witte snor achterover.

Wat is het leven mooi, vol, rijk! Wat een gelukzaligheid schuilt er in die lawine van noten, recht uit de hemel, of nee, rechtstreeks ontsprongen aan het vlot van Odysseus. Vreugde en hoorngeschal! Ik wil een mond om te kussen, een oor om in te vertellen, ogen om de dartelende noten te volgen. Hortense! Waar is Hortense? Wat voert zij uit? Waarom is ze hier niet? Ze had hier al lang moeten zijn. Ze had al lang op de zwarte stoel moeten zitten. Woedend, dat wel, maar ze had hier moeten zijn. Ze waren er bijna toen hij haar achterliet in het park. Waarschijnlijk is ze haar woede aan het afreageren op de hopen dorre bladeren. Ik zou in haar plaats ook kwaad zijn!

Bij die gedachte leunt hij achterover met zijn stoel en lacht.

Hij tast in zijn zak naar zijn telefoon, maar vindt hem niet; hij zal nog thuis liggen. Hij vergeet hem voortdurend. Hij houdt niet van dat touw waarmee hij vastzit aan de wereld zonder dat hij daarom gevraagd heeft. *What a drag!* Het leven is mooier zonder ketens.

Het meisje met de nimfennaam heeft hem horen lachen.

Vanachter de bar staart ze hem verbaasd aan. Hij maakt een buiging en laat duidelijk zien dat hij gelukkig is. Ze lacht naar hem. Een gracieuze glimlach. Een blijk van zoete verbondenheid. In een machinale beweging droogt ze een kop af. Misschien heeft ze hem bespioneerd, verborgen achter de koffiemachines. Misschien heeft ze zijn uitwaaierende gedachten gevolgd en heimelijk gebeden dat hij zijn noten zou vinden. De ronde, de witte, de zwarte, de gevlagde die in het zwarte schriftje zijn terechtgekomen. *Ca-lyp-so...* hij zegt het langzaam en fluisterend. De stralende onder de godinnen. Ze krijgt een kleur en buigt haar hoofd. Neemt het compliment in ontvangst als een lauwerkrans.

Alles is raadselachtig aan dit meisje, denkt Gary. Ze heeft geen lichaam, ze heeft geen voeten, ze raakt amper de aarde. Een vrouw zonder gebeente met twee vleugels op haar rug. Ze kijkt op en richt haar blik weer op hem. In gedachten droogt ze langzaam en voorzichtig dezelfde kop af. Haar ogen laten de zijne niet los. *Do, mi, sol, la, si, do, do-kruis*, neuriet hij staccato. Met zijn rechter wijsvinger slaat hij de maat en achter de bar volgt zij hem met haar vaatdoek. Ze wiegt van de ene voet op de andere. *Re, fa, la, sol-kruis*, herhaalt ze zwiggend. Haar lippen bewegen, maar er komt geen klank uit. Ze zingt de melodie in haar hoofd. Hij luistert naar haar en hoort zichzelf. Het is tegelijkertijd vreemd en volkomen natuurlijk dat ze op deze manier met elkaar praten, ieder aan zijn kant van het café. Hij wil haar laten delen in die intense vreugde waar hij van vervuld is en waar hij geen weg mee weet. Die rijke emotie die met geen geld te koop is, waar geen vrouw tegen op kan. Hij is de koning van de Olympus, Zeus is gewaarschuwd.

Hij springt overeind en loopt naar de bar. Legt zijn elleboog